DÖVAS *församlingsblad*

3/2026

EV. LUTH. KYRKAN I FINLAND
Kyrkans central för det svenska arbetet

Dövprästerna
i evangelisk-lutherska kyrkan i Finland

Borgå stift/distrikt:
Maria Lindberg
Södra kajen 8 (PB 210)
00130 Helsingfors
Mobiltelefon: 050-3427129
e-postadress: maria.lindberg@evl.fi

St: Michels distrikt:
Seppo Laukkanen
Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli
Kirkkokatu 10 (PL 122)
50101 Mikkeli
Mobiltelefon: 050-3559819
e-postadress: seppo.laukkanen@evl.fi

Helsingfors distrikt:
Janne Rissanen
Tredje linjen 22 B
00530 Helsingfors
Mobiltelefon: 050-3711314
e-postadress: janne.rissanen@evl.fi

Uleåborgs distrikt:
Riikka Honkavaara
Ojakatu 1
90100 Oulu
Mobiltelefon: 044-7555554
e-postadress: riikka.honkavaara@evl.fi

Åbo distrikt:
Tiinakaisa Honkasalo
Tavastgatan 13, 20501 Åbo
Mobiltelefon: 050-4288273
e-postadress: tiinakaisa.honkasalo@evl.fi

Teckenspråkskunnig församlingspastor:
Meri Yliportimo (tjänstledig)
Larssonsvägen 1
10600 Ekenäs
Mobiltelefon: 044-7553601 (sms/Whatsapp)
e-postadress: meri.yliportimo@evl.fi

Lappo distrikt:
Marja Saukkonen
PL 103, 40101 Jyväskylä
Besöksadress: Vapaudenkatu 47, Jyväskylä
Mobiltelefon: 0400-241401
e-postadress: marja.saukkonen@evl.fi

Sakkunning inom tillgänglighets- och dövarbete på Kyrkostyrelsen:
Sari Timonen
Mobiltelefon: 040-6104518
e-postadress: sari.timonen@evl.fi

Pärmbild: Hannele Rabb

Dövas församlingsblad /årgång 47
Adress: Södra kajen 8, 00130 Helsingfors
Ansvarig utgivare: Maria Lindberg
Redaktion: Janne Kankkonen, Maria Lindberg, Hannele Rabb
Layout och illustrationer: Hannele Rabb
Utgivare: Kyrkans central för det svenska arbetet/
Enheten för kyrkans verksamhet
Dövprästens hemsida: www.evl.fi/kcsa/ads/dovarbetet.hmt
Print: PunaMusta
ISSN 2814-4619

Hej, läsare!
Skicka in texter till nästa nummer före
16.11

Välsignelsens kraft

Nu är det höst och i naturen förändras alla färger. Jag och barnen var i en lekpark. Barnen lekte i klätterställningen och det äldre barnet klättrade upp till toppen. Jag stod och tittade på och beundrade samtidigt de vackra färgerna i löven på träden. Plötsligt kom det en riktigt hård vindpust och jag och barnen tittade upp mot himlen. Den starka vinden fick tusentals löv att lossna från sina fästen, allt gick på en sekund, och det var som en explosion av löv i olika färger som fyllde luften och dalade ner mot marken. Det snöade löv, och det var så vackert!

En annan gång var jag på en liten utflykt med barnen. Vi cyklade till en liten fors, där vattnet strömmade. Jag råkade titta upp mot ett träd, det var en lönn, och samtidigt lossnade ett löv och dalade långsamt hit och dit i vackra bågar, ner mot forsen. Lövet landade på vattenytan och seglade iväg. Jag följde lövet med blicken tills det försvann.

Då de otaliga löven lossnade från träden och fyllde luften, kändes det som en välsignelse. Och jag kom att tänka på en bibelvers ur Jesaja (55:10-11).

”Liksom regn och snö faller från himlen och inte vänder tillbaka dit utan vattnar jorden, får den att grönska och bära frukt, och ger säd att så och bröd att äta, så är det med ordet som kommer från min mun: det vänder inte fruktlöst tillbaka utan gör det jag vill och utför mitt uppdrag.”

Jag tänker på ordet ’välsignelse’. En välsignelse innehåller en kraft som är verksam och som inte kan stanna upp och vända om. Då Gud välsignar, så fortsätter välsignelsen framåt, hittar sin väg och tränger sig igenom. Det går inte att avsluta den och skicka den tillbaka till Gud. Välsignelsen är kraftfull och kan inte misslyckas i sitt uppdrag. Det söndrade blir helt, det som var svårt känns bättre, sorg blir till glädje. Jag tänker att välsignelse fungerar så, den arbetar sig framåt i sin kraft, genom sorg och mörker. Ingen förändring sker på en sekund, som då man tänder en lampa, utan välsignelsen tar sin tid och växer fram, precis som allt i naturen växer fram.

Då jag betraktade lönnlövet som flöt iväg i vattnet och försvann, och som sen ska förmultna för att nytt ska få växa, tänkte jag på att naturens kretslopp liksom leds av en välsignelse. Det som växer dör bort och förmultnar, och nytt liv växer fram med hjälp av välsignelsens kraft.

Guds välsignelse till er! Må välsignelsen få tränga igenom i ert liv, så att det som är svårt i livet vänds till något positivt.

En fin och välsignad höst till er alla!

Janne Kankkonen
Översättning från video: Hannele Rabb

Nils ”Nisse” Månsson

Jag fick frågan om jag kunde skriva om Nisse Månsson. Och visst, jag skriver gärna mina minnen om vår bekantskap, vänskap och vårt samarbete.

Då jag tänker på Nisse blir jag alldeles varm i själen. Han var en så anspråkslös människa, som med värme, dignitet och stor respekt mötte alla människor. Hans stora händer, hans sätt att teckna ser man inte mera. Han tecknade med hela handen, inga spretiga tecken, utan ”döv” med hela handen över örat, ”tack” med hela handen, ”Herre” med hela handen mot himlen osv.

Nisse föddes 1922 till döva föräldrar och var därför teckenspråkig. Fadern Sigurd blev döv som 2-åring i scharlakansfeber. Farmodern var ensamstående sömmerska från Sverige som arbetade en tid i Finland. Hon kunde inte ta hand om sonen och en bekant änka i Helsingfors som hade flera barn sade; ”här ryms nog ännu en till hos oss”. I det hemmet fick Sigurd kärlek och omsorg.

Han stannade i Finland, gick i Tysta skolan i Jakobstad, där man bara tecknade, inget artikulerande, inget läppavläsande! En skola där han trivdes och fick många kamrater.

Sigurd gifte sig med Ellen som hade nedsatt hörsel, men blev döv. Hennes föräldrar var också döva. Så Nisses hemspråk var teckenspråket. Han minns speciellt sin fars teckenspråk som vackert och nyansrikt. Han sade: ”Då jag en gång kommer till himlen skall jag igen teckna med min pappa!”

Nisse blev präst, gifte sig med Maj 1951 och fick tre barn, Björn, politiker, Ulf, jurist och Stina, diplomingenjör. Familjen bodde i Kottby, men flyttade 1955 till Pernå där Nisse först verkade som kaplan och senare som kyrkoherde. Där bodde de fram till Nisses pensionering 1985.

Maj och Nisse flyttade tillbaka till Kottby efter hans pensionering.

Min kontakt med Nisse började medan han ännu bodde och verkade i Pernå. Vi ordnade några teckenspråkiga gudstjänster i Pernå kyrka, för att det fanns döva som bodde öster om Borgå i Liljendal och Lovisa. Nisse och jag samarbetade, han vid altaret och jag tecknade psalmerna.

Han berättade också om Mikael Agricola som var

Nisse Månsson i profil vid arbetsbordet.

född i Pernå socken, var reformator och han anses vara det finska skriftspråkets fader.

I juni 1989 skulle Eino Savisaari, (vår kära dövpräst i Borgå stift och ärkestiftet), ha ansvaret, tillsammans med tre andra dövpräster, för en skriftskola på 31 döva ungdomar i Tusby. Det var fråga om 5 finlandssvenska elever och 26 finska elever från olika håll i landet. Men 1988 blev Eino plötsligt sjuk i cancer och dog i maj 1989, bara 55 år gammal.

Sista gången jag besökte Eino i februari 1989 i hans hem i Åbo, sade Eino; ”Vi måste ha en svensk teckenspråkskunnig präst för den svenska gruppen!” Han visste att han själv inte skulle kunna medverka.

”Men vem då”, frågade jag? ”Tala med Nisse Månsson, han är präst, har ett genuint teckenspråk och han har en stark tro,” sade Eino.

Sagt och gjort, jag åkte till Kottby och hälsade på Maj och Nisse. Jag framförde ärendet men Nisse var tveksam.

”Inte kan jag åta mig en så stor uppgift.”

”Jo, det kan du, Eino vill det”, svarade jag.

”Men då vill jag att du blir min assistent”, sade Nisse.

”Om jag duger, så gärna”, sade jag, ”för jag känner också alla fem ungdomarna väl sen tidigare.”

Det blev ett helt fantastiskt ”skribaläger” i Tusby. Alla dessa ungdomar, studier, lektioner och allvar å ena sidan, lek, skoj och skratt på fritiden å andra sidan. Nisse, som var den äldste av prästerna på lägret, hade en alldeles speciell position. De finska prästerna, Eeva Ylönen, Lauri Aaltonen och Hannu Honkkila hade stor respekt för honom och uppskattade att han tog ansvaret för den svenska gruppen.

Nisse hade gjort ett undervisningsmaterial, Trons ABC-bok för en konfirmand, en pärm åt varje elev. Han hade klippt och klistrat bilder, skrivit texter på sin skrivmaskin med bibeltexter och förklaringar. Pärmen innehöll 40 kapitel om livet: från barndom, till ungdomsåren och in i vuxenliv, om tvivel och tro, om glädje och sorg, om kärlek och gemenskap. Ett digert arbete som gjorts med omsorg och omtanke. Jag har min pärm kvar och tittar i den då och då, en riktig skatt och ett kärt minne för mig.

På konfirmationsdagen den 26.6.1989 var Tusby kyrka så proppfull att alla inte ens rymdes in. Stämningen var varm, kärleksfull och nära oss alla.

Jag är så glad att jag fick jobba med Nisse under dessa 2 veckor.

Ännu några år efter detta, träffade jag Nisse och Maj hemma hos dem i Kottby och då fick jag ett häfte som Nisse ville att jag skulle ha. Det är två handskrivna föredrag om dövhet, teckenspråket och en eloge åt dövsamfundet. Nisse hade dels hållit föredragen för kyrkobröderna i Vanda den 18.4.1988, dels den 4.10.1995 i Hagasalen i Södra Haga under en andaktsstund. Ett annat kärt minne som jag omhuldar.

Sina sista år bodde Nisse på demensavdelningen på Folkhälsans Seniorhem i Brunakärr. Där bodde också min far, Gunnar, men på en annan avdelning.

Jag hälsade på Nisse några gånger, men han kände inte mera igen mig. Då jag tecknade ”Hej Nisse, hur mår du?” sken han upp och värmen i hans ögon lyste. Han tecknade ”Herren” och förde sedan handen mot sitt hjärta, hela handen!

2009 gick Nisse bort, 87 år gammal! Frid över hans minne!

Text & foto: Brita Edlund

Dövprästen *hälsar*

Bästa läsare,

Nyheten att sista numret av Dövas församlingsblad utkommer i december 2026 har väckt känslor hos många av er. Känslor av sorg och besvikelse. Kanske också av oro och ilska. Men jag har också anat ett hopp om att det finns en annan lösning. Tyvärr kan jag inte lova en ny tidning. Också jag själv sörjer att tidningen läggs ner. Det har varit ett sätt att nå er alla.

Det har varit roligt att, tillsammans med Resursgruppen för kyrkans svenska dövarbete, planera och förverkliga tidningarna. Ibland har vi haft flera idéer än sidor i tidningen. Andra gånger har vi fått gnugga idéknölarna för att komma på ett nytt sätt att skriva om påsk eller jul. Resursgruppen, som under de senaste åren främst jobbat med tidningen, kommer också att avsluta sitt arbete vid årssiftet.

Förändringar väcker ofta oro och motstånd. Traditioner är svåra att bryta. Dövas församlingsblad har ju utkommit i över 40 år. Det är en lång tid. Men förändringar öppnar upp möjligheter till något nytt. Vem vet vad som möter oss efter årsskiftet?

En god och välsignad höst!

Maria

Allhelgonahelgen – en saknad och en försmak

Allhelgonahelgen är en helg då vi minns våra nära och kära som har lämnat jordelivet. Många besöker då en grav eller minneslund och tänder ett ljus.

För mig är det en stund då jag stannar upp mitt i livet. Mitt i ett liv som så ofta går i full fart, med massor av möten att passa, saker att fixa och att göra-listor som ibland kan kännas oändliga. Men när jag har tänt gravljuset och tar mig en tyst stund kan jag släppa allt det och bara tänka på dem jag saknar.

Jag brukar gå till kyrkogården med min familj, min fru och mina barn, och ibland med andra släktingar. Det blir ofta en fin och varm stund, full av närvaro. För några ögonblick får jag känna en närvaro mellan oss som står vid graven och dem som har gått bort.

Filip Burman bredvid sin pappa Jerzy Wlostowski.

Så obarmhärigt definitiv

Samtidigt väcker allhelgonahelgen tankar om döden. Livet är en gåva från Gud och är fullt av möjligheter. Varje morgon jag får vakna, får jag en ny dag där jag kan påverka och förändra. Men döden däremot, ja, den är så obarmhärtigt definitiv.

För ett år sedan vakade jag över min pappa på sjukhuset under hans sista dagar. Han hade kämpat med sin sjukdom, och de tre sista dagarna sov han utan att jag kunde få kontakt med honom. Läkaren konstaterade att det inte fanns något mer att göra. Det enda som återstod var att vänta och finnas där. Jag sov på sjukhuset bredvid honom, höll hans hand och följde varje rörelse han gjorde. Kanske skulle han vakna en sista gång, så att jag fick säga något till honom. Jag minns fortfarande starkt den maktlösheten. Det fanns ingenting jag kunde göra för att väcka honom och åtminstone få byta ett enda ord med honom.

Vårda relationerna

En gång när Jesus undervisade sa han: ”Om du bär fram din gåva till offeraltaret och där kommer att tänka på att din bror eller syster har något emot dig, lämna då din gåva där framför altaret, och gå först bort och försona dig med ditt syskon. Kom sedan och bär fram din gåva.” (Matt 5:23–24, NT26)

Jesus är mycket mån om att vi vårdar våra relationer, ända in i minsta detalj. Han varnar till och med för att kalla sitt syskon för dåre (Matt 5:22). Varför bryr han sig så mycket om detta? Hans undervisning vill hjälpa oss att bygga våra liv på en grund som håller i alla väder (Matt 7:24).

Om jag bara hade...

Konflikter mellan människor, särskilt inom familjen, kan vara svåra och infekterade. Så länge vi lever finns det fortfarande en möjlighet att göra något: att ringa det där samtalet, svälja stoltheten eller sätta ord på det vi känner. Men när någon dör är möjligheten att ta steget mot försoning borta. Det är lika definitivt som den maktlöshet jag kände vid min pappas dödsbädd. Det är tyvärr väldigt vanligt att man, när en närstående har gått bort, tänker ”om jag bara hade …” och våndas över att man inte tog tillfället i akt medan personen levde. Därför säger Jesus att det är bråttom, så bråttom att man ska lämna det man är på väg att göra för att först gå och försonas med sitt syskon. Här visar Jesus en stor omsorg om oss: han vill att vi ska ta vara på våra relationer medan personerna fortfarande finns här.

Också en föraning

Visserligen påminner allhelgonahelgen om människolivets ofrånkomliga öde, döden, men samtidigt rymmer den också ett stort hopp. När vi tänder ljus vid våra näras gravar och stannar upp i närvaron, är det inte bara minnen vi har kvar. Stunden är också en föraning om det som väntar oss. Paulus skriver:

”Vi vill inte, bröder och systrar, att ni ska vara okunniga om dem som har somnat in och sörja som de andra, de som inte har något hopp. För om Jesus har dött och uppstått, vilket vi tror, då ska också Gud genom Jesus föra fram de insomnade tillsammans med honom.” (1 Tess 4:13–14, NT26)

En dag ska Jesus komma tillbaka och låta sitt rike bli verklighet här på jorden. Då får vi som har tagit emot det eviga livet genom Jesus vara med på den stora festen, tillsammans med alla som gått före oss. Jesus säger om festen:

”Jag säger er: Många ska komma från öster och väster och ligga till bords med Abraham och Isak och Jakob i himmelriket.” (Matt 8:11, NT26)

Abraham, Isak och Jakob var Israels stamfäder och dog för ungefär 4 000 år sedan, men de kommer att bli våra bordsgrannar. Den närvaro vi känner vid graven i allhelgonahelgen är därför inte bara en stund av saknad. Den är en försmak av en verklighet som en dag ska bli vår, när vi alla får sitta vid samma bord.

Text & foto: Filip Burman

Alla helgons dag

Alla helgons dag är en förening av två helgdagar: **alla helgons dag** och **alla troende avlidnas minnesdag**. Vi minns förutom på våra kära döda också alla kristna som avlidit på grund av sin tro på Kristus. Alla, levande och döda, som tror på Kristus är heliga och delaktiga i den gemenskapen med helgonen.

Alla helgons dag firas på lördagen mellan 31.10 och 6.11.

Alla helgons dag kallas också Allhelgona.

Fråga *dövprästen*

Behöver man ha en gravsten?

Tack för en spännande fråga. Frågan om gravsten eller -kors är inget jag någonsin funderat på. Svar din fråga: nej. Begravningslagen kräver inte att man har en gravsten. Men om det finns en gravsten på en grav, får man inte ta bort den utan tillåtelse av den som låtit resa den så länge som graven är i aktiv användning. Om graven inte längre är i bruk, har den tidigare innehavaren ett halvt år tid på sig att ta bort stenen eller korset.

Det är vanligt att man hyr en grav eller en plats i urnlund, men det är också möjligt att efter kremering sprida ut askan i naturen men markägarens lov. Jag rekommenderar att det ändå finns en plats att gå till för att minnas eller sörja. Om det inte är en grav eller urnlund kan det vara där askan spreds ut. Det hjälper den som sörjer.

En högsmal gravsten. Foto: Maria Lindberg

HAR DU NÅGOT du undrar över? Något i tron, vardagen eller gudstjänsten. Fråga gärna! Dövprästen svarar. Vi sätter inte ditt namn i tidningen.

Gravstenens historia

Promenerar du på en modern gravgård ser du att stenarna är liggande rektanglar. På äldre begravningsplatsen ser du gravstenar av olika höjd och modell. Varför är det så? Att gravstenarna gjordes som hantverk fram till 1950-talet är en anledning, men det finns också fler orsaker. Denna artikel handlar om begravning och gravstenar förr och nu.

Kort begravningshistoria

Under hela mänsklighetens historia har man begravt sina döda. Under stenåldern täcktes liken i rödockra innan de brändes. Den rödbruna färgen var livets färg. Askan lades i att utrymme av sten, en hällkista. Under bronsåldern begravde man de döda, medan man under järnåldern brände liken och lade dem och gravgåvor i stenrösen. Då man återgick att begrava kroppar, lades de iklädd högtidsdräkt i en låg grop.

Kristendomen kom till Norden på 1000-talet e.Kr. Då slutade man bränna lik. Antalet föremål i gravarna minskade. På 1200-talet började man bygga kyrkor i Finland. Samtidigt började man begrava en del av de döda i gravkammare, under kyrkgolvet eller invid kyrkan. Gravarna markerades på kyrkgolvet med sandstensplattor. År 1882 förbjöds begravning i kyrkan av hälso- och hygieniska skäl.

De som inte hade råd eller möjlighet att bli begravda under kyrkan begravdes på kyrkogården.

Begravda i kyrkan

De plattor på kyrkgolvet som markerade gravarna var prydda med den avlidnas vapen eller bild och namn. Adliga och kungliga kunde ha en sarkofag, en storslagen kista som står på golvet. Ett exempel är Karin Månsdotterns sarkofag i Åbo domkyrka.

I mitten av 1600-talet började man göra gravplattor av kalksten. De pryddes av bilder på skenben, timglas eller huvudskallar. De var prydda med porträtt av personer i tidstypiska dräkter med händerna på bröstet och handflatorna mot varandra. Adeln, borgarna och prästerskapet fick minnestavlor och vapen som hängda invid graven. Dessa kunde ha bibelcitat som betonade uppståndelse och evigt liv.

Kista i bly i Åbo domkyrka. I den vilar Torsten Ståhlhandske, (1593-1644), svensk general. I bakgrunden syns hans rustning.

Urnelundar bildas

De olika delarna på gravgårdarna såg olika ut, beroende av samhällsställning och förmögenhet. De rika familjerna lät bygga fristående gravkamrar. Först på 1900-talet slutade man dela upp begravningsplatsen enligt social status.

I Finland började man kremera döda på 1920-talet. Då inrättades separata urnlundar med namnen på de avlidna samlade på ett ställe. Det förekommer också väggar inomhus eller utomhus där urnorna har placerats i nischer och sedan tillslutits med en plakett med den avlidnes namn. Dessa kallas kolumbarium.

Gravstenar förr och nu

I Finland har man rest gravstenar sedan medeltiden. Man både få ett minnesmärke och visa hur rik och mäktig den avlidna var samt vilken religionen någon hade. Förr trodde man också att stenen hindrade den döda från att bli en vålnad.

Fram till slutet av 1700-talet importerades huggna

Rektangulära gravstenar med sockel, kanske från 1960-talet, då man ville att gravstenarna gärna fick se likadana ut.

gravstenar från Estland, Sverige och Tyskland. Då man på 1750-talet började bygga fästningarna på Sveaborg kom det utländska stenhuggare till Finland. Till en början hade man stenhällar som täckte hela graven. Senare insåg man att stenen behövde en sockel. Till en början användes granit eller runda naturstenar som sockel.

Under 1850–1910-talen reste man höga gravstenar. De var polerade på alla sidor. Ofta ristade man in namnteckningar, bibelspråk och verser samt symboler så som kors, stjärna, ankare, fackla, solnedgång på dem.

Både fattiga och de som ville ha en anspråkslös gravsten valde halvliggande gravstenar, pulpetstenar.

Under 1960–1970-talen fick gravstenarna den typiska rektangulära formen och gravgårdarna ett enhetligt utseende. På 1980–1990-talen ville man igen ha mer personliga stenar. Det syns i nya former och en större mångfald av stenarter.

Korset är vanligaste symbolen på gravstenarna, men också växtmotiv och fåglar väljs. I dag är det också populärt med också en grovhuggen, ”naturlig” yta.

Text: Maria Lindberg
Foto: Anders Ekberg & Maria Lindberg

Lite modernare gravsten, med två småfåglar som prydnad.

Bibelns *böcker*

Evangelium enligt Lukas

”Människosonen har kommit för att söka upp och frälsa det som var förlorat.” (Luk.19:10) Det här citatet kan ses som ett nyckelord för hela Evangeliet enligt Lukas.

Forskare har kommit fram till att Lukasevangeliet och Apostlagärningarna har samma författare. Utifrån de avsnitt han i Apostlagärningarna skriver i vi-form och i Kolosserbrevet, där Paulus skickar hälsningar från läkaren Lukas, kan vi sluta oss till samma sak.

Lukas skrev evangeliet efter att ha gjort efterforskningar om allt som hänt.

Han var en lärjunge till Paulus och läkare till yrket. [Därför är Lukas persontecken LÄKARE med bokstaven L (red.kom).] Enligt traditionen kom han från Antiokia. Han anses vara den enda icke-judiska författare som skrivit i Nya testamentet.

Lukas har skrivit så här: ”Sedan jag noga efterforskat allt från början har även jag bestämt mig för att skriva ner det i ordning för dig, högt ärade Teofilus, för att du ska veta hur tillförlitlig den undervisning är som du har fått.” (Luk. 1:1-3)

Text: Janne Kankkonen
Foto: Skärmdump från Signwiki

Tecknet för Lukas är som LÄKARE, fast bara med pekfingren.

”Människosonen har kommit för att söka upp och frälsa det som var förlorat.”

Luk. 19:10

DHBS familjeträff på Solsand

Över 40 personer samlades på Solsand i Jakobstad 4.7. Vi inledde träffen med flagghissning, teckensång och teckenlek, åt sen pizza och såg årets teckenspråkiga pjäs: Guldlock och de tre björnarna.

Text: Hannele Rabb
Foto: Olof Ahlskog & Hannele Rabb

KATT? KATT! Lina Karlsson ledde en lek där man skulle hitta den som tecknade samma tecken som en själv.

Publiken har bänkat sig. Kanske såg någon hur tre björnar smög förbi och gömde sig bakom bastun?

Oj nej, nu kommer de tre björnarna hem och ser att dörren är öppen. Hur ska det gå?

Pizzabuffé. Vi äter alltid pizza på familjeträffen. Många pizzor behövs det för att alla ska bli mätta.

Pjäsen har börjat. Guldlock har gått vilse men hittar ett hus med tre stolar som hon provsitter. Den här är nog alldeles för mjuk!

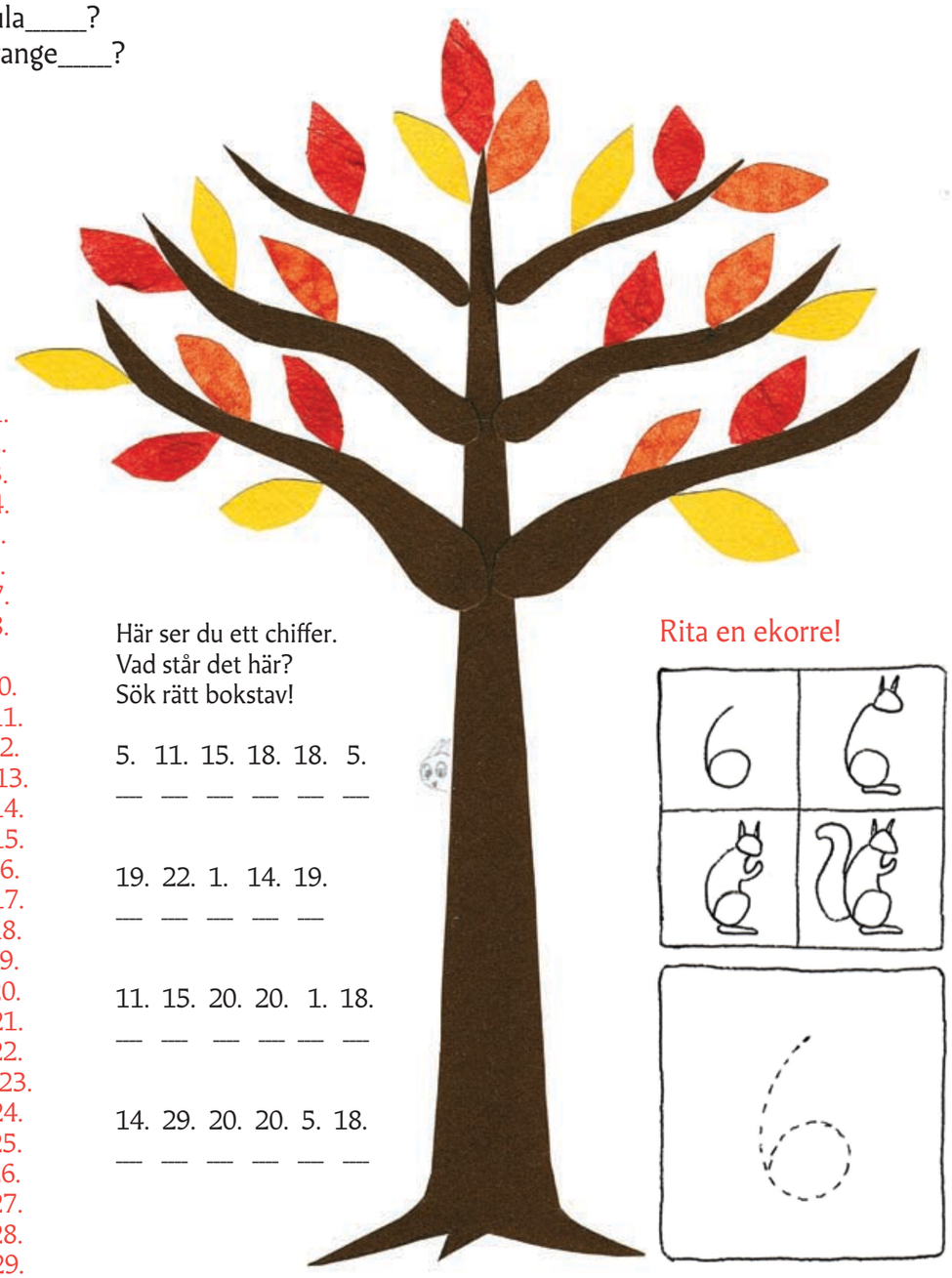

Björnarna och Guldlock blev nog vänner till slut. Nu är borden avdukade och folk börjar fara hem. Vi ses igen nästa sommar!

BARNSIDA

Räkna löv. Hur många löv ser du som är
- röda____?
- gula_____?
- orange____?

A = 1.
B = 2.
C = 3.
D = 4.
E = 5.
F = 6.
G = 7.
H = 8.
I = 9.
J = 10.
K = 11.
L = 12.
M = 13.
N = 14.
O = 15.
P = 16.
Q = 17.
R = 18.
S = 19.
T = 20.
U = 21.
V = 22.
W = 23.
X = 24.
Y = 25.
Z = 26.
Å = 27.
Ä = 28.
Ö = 29.

Här ser du ett chiffer.
Vad står det här?
Sök rätt bokstav!

5. 11. 15. 18. 18. 5.
— — — — — —

19. 22. 1. 14. 19.
— — — — —

11. 15. 20. 20. 1. 18.
— — — — — —

14. 29. 20. 20. 5. 18.
— — — — — —

Rita en ekorre!

Barnsida: Hannele Rabb

Rätt svar: 8 röda, 7 gula och 6 orange löv. Ekorre, svans, kottar, nötter.

Familjenytt

Vigda

Ellinoora Hietala och Miro Fredrik Rissanen
27.6.2026 i Taulumäen kirkko, Jyväskylä

Konfirmerade

Teckenspråkig skriftskola 2026.
Konfirmationen hölls 12.6.2026 i Hirvensalo kirkko, Åbo.
Joni Jaakkola, Roope Lindfors, Juuso Martikainen, Rita Ruonti, Jonatan Suvanto och Dani Wiche

Avliden

Eva Sahlström
f. 23.10.1945
d 19.9.2026 Åvik, Hyvinge

Det händer på hösten

På våren firar vi påsk, valborgsmässoafton och 1:a maj. Också på hösten finns det en massa trevliga helger och viktiga händelser.

Tacksägelsedagen och Mårtensafton

Jag börjar med två skördefester. Tacksägelsefesten kanske inte är bekant med precis det namnet, men är en skördefest. Vi tackar Gud för den skörd eller jaktlycka vi fått. I kyrkan kan man fira Skapelsens söndag en helg från maj till september. Men också kräftskivor, surströmmingsskivor och fester efter älgjakt är skördefester, om än världsliga.

På Mårtensafton brukar man Mellaneuropa äta gås. Enligt en berättelse var Martin av Tours en präst som inte ville bli biskop. Han gömde sig bland gäss, men de avslöjande honom och han blev vigd till biskop.

Mikaelidagen – barnens och änglarnas dag

Mikaelidagens bibeltexter är verkligen inte barnvänliga. I Uppenbarelseboken blir en strid i himmelen och Ärkeängeln Mikael drar fram sitt svärd. I Matteusevangeliet hotar man att dränka dem som förleder dem som är små och svaga.

Kopplingen mellan Mikaelidagen och barnen kommer från den nutida synen på änglar som barnens beskyddare. Också i Matteus-evangeliet talas om skyddsänglar: ”Se till att ni inte föraktar någon enda av dessa små. Jag säger er att deras änglar i himlen alltid ser min himmelske faders ansikte.” (Matt. 18:10)

FN-dagen och barnkonventionens dag

Förenta nationerna (FN), grundades 24.10.1945. FN har i över 70 år arbetat för att gränserna mellan nationerna suddas ut för människans bästa. FN arbetar utgående från Deklarationen om de mänskliga rättigheterna (skriven 1948): ”Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete och bör handla gentemot varandra i en andra av gemenskap” (Artikel 1)

År 1989 kom Barnkonventionen, som gäller alla barn mellan 0–18 år. Dagen som firas 20.11 lyfter fram att barn också har rättigheter och rätt till egna åsikter. Inom kyrkan har man därtill år 2015 tagit fram ett verktyg genom vilket man kan se vilken konsekvens något har för ett barn (Barnkonsekvensanalys).

Så ja, här är ett urval av vad som händer på hösten. Det finns många flera också. Hoppas du hittar något du vill satsa på.

Text: Maria Lindberg

Kyrklig information

Händelsekalender

18.10	kl. 15, Borgå: Nattvardsgudstjänst på finskt teckenspråk i Borgå domkyrka. Präst: Janne Rissanen
29.11	kl. 15, Helsingfors: Adventsgudstjänst på finskt och finlandssvenskt teckenspråk i Pauluskyrkan. Mer information skickas senare.
5.12	kl. 10.30, Ekenäs: Julgröt i församlingshemmet. Julgudstjänst på finlandssvenskt teckenspråk kl 13 i Ekenäs kyrka. Anmäl ev. matallergier/dieter senast 22.11. till Maria.
11.12	kl. 17, Jakobstad: Teckenspråkig julgudstjänst på finlandssvenskt teckenspråk i Jakobstads kyrka. Gudstjänsten strömmas också över nätet.
20.12	kl. 14, Borgå: Julkyrka på teckenspråk i Lundagatans kapell i Borgå. Kyrkkaffe med juligt sött och salt. Gäst: diakon Ulrika Lindholm. Tolk på plats.

Hej, har du tid för en fråga?

Har du ett favoritställe i Bibeln? Vilket och varför?

Videointervjuer: Janne Kankkonen
Översättning: Hannele Rabb

Johan Kankkonen

Jag har två favoritbibelställen. Det ena är Joh. 3:16: ”Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv.” Den andra favoriten är Joh. 14:1: ”Känn ingen oro. Tro på Gud, och tro på mig.” Den bibelversen ger mig ett lugn. Även om det händer oss människor nånting så behöver vi inte oroa oss.

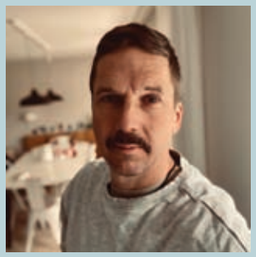
Om det första citatet tänker jag att om man tror på Gud så går man inte under, utan är skyddad och får leva för evigt.

Janne Raatikainen

Mitt favoritbibelställe är Joh. 3:16: ”Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv.”

Om man tror på Jesus, så lever man för evigt. Det är ett starkt budskap.

Tommy Rangsjö

Jag har många favoriter, men nu väljer jag Predikaren 3:1, ”Allt har sin tid.” Det handlar om att respektera tidens gång, att saker behöver tid att växa, att man inte ska ha för bråttom, utan låta saker ta olika lång tid. Det ger mig förståelse för tidens gång, och det ökar också min förståelse för att Gud har sin tid, och ger oss människor vår tid på jorden. Ofta har vi för bråttom, men Gud vet bättre. Det tycker jag är fint.

Juho Saarinen

Jo, det är Joh. 8:12: ”Sedan talade Jesus till dem och sade: ”Jag är världens ljus. Den som följer mig skall inte vandra i mörkret utan ha livets ljus.” Och vi får vandra i ljuset. Vi döva har fått uppleva ångest, oralismens tvång och smärtan i att inte få teckna. Att få använda teckenspråk är som att få vandra i livets ljus, vilken lättnad!

Vill du få information år 2027?

Sista numret av Dövas församlingsblad utkommer i december 2026. Vill du ha information om teckenspråkiga gudstjänster och annat inom kyrkans teckenspråkiga verksamhet?

Ja, tack. Min e-postadress är_____
Ja, tack. Jag vill få info via WhatsApp. Mitt mobilnummer är: _____
Nej tack. Jag (skriv ditt namn)_____ vill inte få information.
Genom att svara jakande godkänner du att läggas med på en lista på prenumeranter. Uppgifterna används inte till annat än information och ges inte till en tredje part. Du har rätt att när som helst avsluta prenumerationen och be att dina uppgifter tas bort.

Skicka blanketten till:
KCSA / Maria Lindberg
PB 210
00130 Helsingfors

eller meddela dina uppgifter till: **maria.lindberg@evl.fi**

Moppegänget från Väsby

Kompisgänget på nio killar, en lång rad. Foto: Brita Edlund

I mars i år, frågade Max, mitt 15-åriga barnbarn, om han får ta några kompisar med till Kimito i sommar.

”Jodå, när, hur många och hur länge?”

”Kanske 3-4 kompisar, sista helgen i juni, fredag till måndag.”

”Okej, det går bra.”

”Och vi kommer med mopeder från Väsby till Kimito.”

”Vad, mopeder???”

”Ja, vi åker från Väsby till Viking Line och sen följande morgon då vi är i Åbo hamn så kör vi till Kimito.”

”Men det är 80 km att köra!!!”

Max sade att det är ingen fara, vi klarar det, var inte orolig i onödan. Och efter ett tag visade det sig att det blir 8 killar + Max som skulle komma på mopeder!!! Ojojoj!!

Alltså, 9 killar i en lång rad på mopeder från Åbo till Dragsfjärd i Kimito, 80 km längs gamla Åboleden!! Det tar ju flera timmar!

Pappa Robert och ett föräldrapar följde med dem, eftersom killarna var 15–16 år och vuxna måste finnas med för att ta ansvar.

Jag var i Kimito redan, fixade bäddplatser inför ”invasionen”. Det fick bli ”syskonbädd” med madrasser på golvet för alla killarna. Skaffa mat och dryck måste jag, så att alla blir mätta och nöjda.

Och så kom morgonen då båten anlände till Åbo hamn. Först kom pappa Robert och föräldraparet i sina bilar, den resan tog en timme. Sedan väntade vi på moppegänget, deras resa tog 3,5 timmar. Glada i hågen kom de, hungriga och nöjda.

Det var livat och skoj i dagarna fyra, med bastubad, utflykter och båtfärd. En lyckad gemenskap och god stämning alltigenom. Artiga, vänliga och nöjda killar återvände sedan med mopparna till Åbo hamn och kvällsbåten Viking Gloria som tog dem hem igen.

TA KONTAKT MED DÖVPRÄSTEN

SMS

050-3427129

WhatsApp

facebook

Maria Lindberg

E-post

maria.lindberg@evl.fi

Visste du

att jag gör hembesök?
Bjud hem mig!
Vi ses!

Post

KCSA / Maria Lindberg
PB 210
00130 Helsingfors

Besök

Södra kajen 8
Helsingfors

EV. LUTH. KYRKAN I FINLAND